

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/415/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513203581
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1513203581.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Bianky Gelačíkovej a členov senátu JUDr. Kataríny Štrignerovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o v čase začatia konania maloletého O. T., B.. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matky - Y. T., B.. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, X. a otca - N.. J. W., B.. XX.XX.XXXX, bytom ul. Č. XXXX/XXa, W., Č. G., na návrh matky a plnoletého O. T. na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 9.5.2013, č.k. 20P/39/2013-100, jednohlasne (pomerom hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

V napadnutom rozsudku súd prvého stupňa :

- zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu voči navrhovateľovi O. T., B.. XX.XX.XXXX zo sumy XXX,- Sk na sumu XXX euro mesačne od 08.02.2010 s tým, že výživné je zročné vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca od 04.03.2013 k rukám navrhovateľa,
- dlh na zročnom výživnom od 08.02.2010 do 09.05.2013 v celkovej výške X.XXX,XX eur odporcovi povolil zaplatiť navrhovateľovi v pravidelných mesačných splátkach vo výške XXX eur splatných spolu s bežným výživným od právoplatnosti tohto rozhodnutia až do úplného zaplatenia s tým, že nezaplatením čo i len jednej zo splátok riadne a včas sa stáva zročným celý dlh,
- zmenil rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 6C 10/1996-113 zo dňa 12.09.1996 v časti rozsahu vyživovacej povinnosti otca,
- vo zvyšku návrh zamietol,
- určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 62 ods.1,2,3,4, § 75 ods.1, § 77 ods.1, § 78 ods.1 Zákona o rodine, § 154 ods.1 O.s.p. a tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázanú dôvodnosť zvýšenie výživného voči v čase podania návrhu maloletému O. tak vzhľadom na mimoriadne dlhú dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy (takmer XX rokov), počas ktorej došlo k zásadnému vzrastu životných nákladov a k prudkému zvýšeniu potrieb maloletého. V tomto čase plnoletý Tomáš je vzhľadom na jeho sústavnú prípravu na budúce povolanie štúdiom na strednej škole i naďalej odkázaný na výživu rodičov. V danom prípade súd prvého stupňa vzhľadom na podanie návrhu ešte pred dosiahnutím

plnoletosti dieťaťa dospel k záveru, že zvýšenie výživného odôvodňujú okolnosti prípadu aj spätne, keď za dôvod hodný osobitného zreteľa možno považovať jednak mimoriadne dlhú dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy a tiež zastavenie konania o predchádzajúcom návrhu matky na zvýšenie výživného výlučne z dôvodu jej nečinnosti bez priamej opory v zákone (s poukázaním na to, že konanie o úpravu rodičovských práv a povinností je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, a teda súd má ex offo povinnosť svojim postupom prispieť k tomu, aby boli v čo najširšej miere zabezpečené potreby dieťaťa odkázaného na výživu svojich rodičov).

V danom prípade nešlo o prvé určenie výživného, ale o zvýšenie vyživovacej povinnosti (ergo zmenu rozhodnutia), kedy súd má prihliadať na zmenu pomerov, a to aj spätne (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine). Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že okrem postupného rastu nákladov na stravu, oblečenie, záujmové aktivity rastúce s pribúdajúcim vekom oprávneného dieťaťa, došlo k zásadnej zmene pomerov na jeho strane opakovane, a to po nástupe do materskej školy, základnej školy, prechodom na druhý stupeň základnej školy a naposledy v súvislosti s nástupom na strednú školu v r. 2010. Súd prvého stupňa na základe uvedeného považoval návrh na zvýšenie výživného opodstatnený za 3 roky spätne od podania návrhu. V posudzovanom období po vykonanom dokazovaní zistil podstatnú zmenu pomerov aj na strane oboch rodičov - matka začala od roku 2005 podnikáť a otec sa zamestnal u stabilného zamestnávateľa (na dole ČSM je zamestnaný od 23.10.2003 na pozícii revírnika, za r. 2011 dosiahol čistý priemerný mesačný príjem XX.XXX Kč, O..Y.. X.XXX,XX euro, za r. XXXX XX.XXX,- Kč, O..Y..S. X.XXX,XX euro a za prvé tri mesiace r. 2013 XX.XXX Kč, t.j. cca XXX,XX euro), ubudla mu vyživovacia povinnosť voči synovi J., má však ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči dcére U., B. P. G.. XXXX (výživné na ktorú bolo otcovi zvýšené už v r. 2007 na sumu X.XXX,- Sk). Vychádzajúc z odôvodnených potrieb plnoletého O., zvýšených v súvislosti s návštevou strednej školy a jej zameraním, za zohľadnenia osobných, majetkových a zárobkových schopností oboch rodičov, súd prvého stupňa dospel k záveru, že primeraná suma výživného zo strany otca je XXX euro mesačne. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti zohľadňoval predovšetkým odôvodnené potreby maloletého, v zmysle všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka, za zohľadnenia jeho postavenia študenta a sociálneho prostredia, v ktorom sa pohybuje. Okrem polovice alikvotnej časti nákladov na bývanie ďalej vychádzal z bežných nákladov, primeraných veku a potrebám maloletého - t.j. z bežných výdavkov na stravu - v školských jedálni i doma, hygienu, oblečenie, cestovné v MHD, školné a školské pomôcky a primerané výdavky na školské výlety, zodpovedajúce schopnostiam a možnostiam rodičov. Čo sa týka schopností a možností otca súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 65 ods. 2 Zákona o rodine neprihliadal na jeho výdavky spojené so splácaním úveru. Zohľadňoval však postupný mierny pokles jeho príjmov v posudzovanom období, keď napriek prirodzenému zvyšovaniu rastu životných nákladov spojených s výživou dieťaťa, a teda k rastu jeho odôvodnených potrieb počas troch rokov, nepristúpil k diferenciacii rozsahu vyživovacej povinnosti otca (postupným navyšovaním zodpovedajúcim zvýšeným potrebám dieťaťa), ale ponechal ju v rovnakom rozsahu. V pri rozhodovaní ďalej prihliadol k tomu, že príjem otca sa v porovnaní s predchádzajúcou úpravou takmer zdesaťnásobil a u matky nedošlo až k tak radikálnemu zvýšeniu príjmu (hoci aj na jej strane súd prvého stupňa vychádzal z približne dvojnásobne zlepšených zárobkových schopností a možností, a teda možnosti odieľať sa výžive syna vo vyššom finančnom rozsahu než v čase ostatného rozhodovania). Na strane otca súd prvého stupňa prihliadal aj k tomu, že sa s maloletým žiadnym spôsobom nekontaktoval, a to napriek tomu, že od prvotných pokusov upustil vzhľadom na odmietavý postoj a nezáujem matky. Okrem bežného výživného v rozsahu pokrývajúcom iba absolútne zanedbateľnú časť potrieb syna, sa v rozhodnom období na jeho výžive nepodieľal žiadnym iným spôsobom, napr. formou naturálnych plnení.

Keďže za otcovi za obdobie od 08.02.2010 do 09.05.2013 (v čase vyhlásenia rozsudku bolo zročné výživné do mesiaca apríl r. 2013) vznikol na výživnom zročný dlh vo výške X.XXX,XX eur (za rovnaké obdobie súd prvého stupňa vychádzal zo zhodnými výpoveďami účastníkov preukázaného riadneho uhrádzania výživného na syna vo vyššej sume, než podľa posledného rozhodnutia, t.j. v sume XX eur mesačne, pri zohľadnení alikvotnej čiastky za mesiac február XX,XX eur + XXX E. XX mesiacov), vyčíslený nedoplatok na zročnom výživnom mu súd prvého stupňa povolil splácať v splátkach, ktorých výšku a splatnosť určil vo výroku tohto rozhodnutia, pričom nezaplatením čo i len jednej zo splátok riadne a včas sa v súlade s ustanovením § 160 O.s.p. stane zročným celý dlh na výživnom.

Výrok o trovách konania právne odôvodnil § 146 ods.1 písm. a/, v spojení s § 142 ods.2 O.s.p..

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca pravá navrhujúc, aby odvolací súd prehodnotil skladbu napadnutého rozhodnutia. V odvolaní uviedol, že dlh na výživnom za roky 2010 až 2013, trvalé bydlisko má od 15. 5. 2013 v W., O. sestra U. rovnako navštevuje strednú školu v T.G. W., kde dochádza a výškou výživného je znevýhodnená voči bratovi a od 1. 5. 2013 v rámci organizačných zmien na pracovisku prichádza v porovnaní s aprílom a májom a 2013 o XXXX Kč mesačne.

K odvolaniu otca sa ostatní účastníci konania písomne nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je (vzhľadom na to, že konanie začalo v čase maloletosti dieťaťa odkázaného výživou) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) , bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca podané proti výroku, v ktorom mu bola uložená povinnosť s účinnosťou od 8.2.2010 platiť na výživu t.č. plnoletého O. sumou XXX euro mesačne a povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 8.2.2010 do 9.5.2013 v celkovej sume X.XXX,XX euro mesačnými splátkami vo výške XXX euro mesačne nie je podané dôvodne. Súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu matky a v priebehu konania plnoletého O. na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O.s.p.) a na ich základe dospel k správny skutkový a právny záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj dostatočne odôvodnil (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 219 ods.2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na citované ustanovenie, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, sa odvolací súd nezistiac v postupe súdu prvého stupňa z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie v časti napadnutej odvolaním, v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi týkajúcimi sa napadnutého rozsudku prvostupňového súdu v napadnutej časti, v ktorej súd prvého stupňa uložil otcovi s účinnosťou od 8.2.2010 platiť na výživu t.č. plnoletého O. sumou XXX euro mesačne a povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 8.2.2010 do 9.5.2013 v celkovej sume X.XXX,XX euro mesačnými splátkami vo výške XXX euro mesačne, a v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky relevantného charakteru, ktoré odvolateľ zopakoval v odvolaní podanom proti rozsudku; z uvedeného dôvodu, osvojac si dôvody rozhodnutia v napadnutej časti, odvolací súd využíva možnosť danú mu ust. § 219 ods.2 O.s.p. na vypracovanie tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia.

Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade súd prvého stupňa v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Okolnosti namietané otcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvého stupňa týkajúcou sa preukázania podstatnej zmeny pomerov tak na strane maloletého, ako aj jeho oboch rodičov odôvodňujúcej s účinnosťou od 8.2.2010 zvýšenie vyživovacej povinnosti otca (§ 78 ods.1 Zákona o rodine).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a jeho doplnenia odvolací súd konštatuje, že podľa ust. § 78 ods. 1 Zák. o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Za zmenu pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia pritom treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane detí alebo rodičov. Úlohou súdov pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ustanovenia z § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, resp. plnoletých detí odkázaných výživou na rodičoch, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu matky (ku ktorému sa v priebehu konania po nadobudnutí plnoletosti pripojil i O.) na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca pre určenie výšky výživného z hľadiska súčasných odôvodnených potrieb dieťaťa, ako aj z hľadiska schopností a možností jeho rodičov, na výživu ktorých je plne odkázané, a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods.1 Zák. o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného v čase poslednej úpravy výživného na dieťa, t.j. v čase rozhodovania Okresného súdu Veľký Krtíš, ktorý rozsudkom č.k. 6C/10/1996-113 zo dňa 12.9.1996 určil otcovstvo k maloletému Tomášovi, maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky a vyživovaciu povinnosť otca na maloletého určil na sumu XXX,- Sk mesačne.

Je treba prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa o tom, že v priebehu konania na základe vykonaného dokazovania bola tak na strane t.č. plnoletého O., ako i na strane jeho oboch rodičov opakovane preukázaná podstatná zmena pomerov odôvodňujúca posun vo výške vyživovacej povinnosti otca. Odvolací súd sa stotožňuje i s určenou výškou výživného (s účinnosťou od 8.2.2010) ktorá zodpovedá zákonným kritériám vzťahujúcim sa na prejednávaný prípad. Odvolaciu námietku otca o „znevýhodnení „ jeho ďalšieho dieťaťa - maloletej dcéry U. vo vzťahu k v tomto konaní určenému výživnému nebolo možné zohľadniť, keďže predmetom tohto konania nebolo posudzovanie primeranosti v roku 2007 určeného výživného (X.XXX,- Sk) na maloletú dcéru.

S poukazom na uvedené, stotožniac sa i s rozhodnutím v časti, v ktorej súd prvého stupňa rozhodol o povinnosti odporcu (otca) zaplatiť zročné výživné za obdobie od 8.2.2010 do 9.5.2013 vo výške X.XXX,XX euro určenými mesačnými splátkami a i s rozhodnutím súdu o trovách konania (§ 146 ods.1 písm. c/ v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.) odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa ust. § 219 ods.1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania (berúc v úvahu, že konanie začalo po návrhu matky v čase, kedy bol O. T., B.. X.X.XXXX ešte maloletý) rozhodol podľa ust. § 146 ods.1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.